

Toimeentulotuen soveltamisohjeet 1.2.2019 alkaen

3077/05.19.00/2019

Soteltk 22.01.2019 § 4

Valmistelija: sosiaalipalvelujohtaja Eija Leino, puh. 044 797 8543, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Toimeentulotuesta säädetään laissa toimeentulotuesta 1412/1997. Lisäksi toimeentulotuesta on säännöksiä sosiaalihuoltolaissa 1301/2014 ja laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000. Heinolan sosiaali ja terveyslautakunta vahvisti 24.01.2017 §7 Heinolan kaupungin toimeentulotuen soveltamisohjeet 1.2.2017 alkaen. Tämän jälkeen soveltamisohjeita on päivitetty 13.02.2017 §15 1.3.2018 alkaen.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta.

Toimeentulotukea haetaan Kelasta, joka ratkaisee asiakkaan oikeuden perustoimeentulotukeen. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle. Kelalla on velvollisuus siirtää toimeentulotukihakemus kuntaan, jos asiakas on esittänyt hakemuksessaan muita kuin perusosaan tai muihin perustoimeentulotuen perusmenoihin kuuluvia menoja. Lisäksi edellytetään, että asiakas on esittänyt pyynnön asian siirtämisestä toimeentulotukihakemuksen yhteydessä tai päätöksen saatuaan. Kunta tekee sekä täydentävästä että ehkäisevästä toimeentulotuesta. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea myös suoraan kunnasta, jos Kela on jo antanut hänelle ratkaisun perustoimeentulotuesta hakemusta koskevalle ajalle.

Kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi kunta voi Kelan toimipisteiden ollessa suljettuna myöntää toimeentulotukea poikkeuksellisesti ilman, että asiakkaan oikeutta perustoimeentulotukeen on kyseisenä ajanjaksona päätöksellä arvioitu ja ratkaistu. Tuki myönnetään näissä kiireellisissä tilanteissa ehkäisevänä toimeentulotukena.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät toimeentulotukilain 7 §:n mukaisesti erityismenot, joita ovat esimerkiksi henkilön tai perheen erityisistä tarpeista johtuvat, toimeentulotuen turvaamiseksi ja itse-

näisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeellisiksi harkitut menot. Henkilön tai perheen erityisenä tarpeena voidaan pitää esimerkiksi pitkäaikaista toimeentulotuen saamista, pitkäaikaista tai vaikeaa sairautta tai lasten harrastustoimintaan liittyviä erityisiä menoja. Täydentävän toimeentulotuen menoja ovat esimerkiksi hautauskulut, lasten harrastusmenot ja välttämättömät kodin hankinnat. Kunnat myöntävät lisäksi ehkäisevää toimeentulotukea, jonka perusteista ne päättävät itse toimeentulotukilain nojalla. Tuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippumattomuutta toimeentulotuesta. Ehkäisevä toimeentulotuki on sosiaalityön työväline ja osa suunnitelmallista sosiaalityötä. Tavoitteena on pyrkiä parantamaan henkilön tai perheen edellytyksiä kohentaa itse sosiaalisia ja taloudellisia olosuhteitaan. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi asumisen turvaamiseen hädän uhatessa sekä erilaisissa elämän kriisitilanteissa.

Kunnilla on mahdollisuus antaa omia soveltamisohjeita toimeentulotuesta. Soveltamisohjeissa linjataan toimeentulolain mukaisesti täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteita ja ohjeellisia euromääriä. Ohjeet eivät saa kuitenkaan rajoittaa viranhaltijoiden harkintaa päätettäessä perheen tai yksilön oikeudesta toimeentulotukeen tai muutoinkaan olla ristiriidassa lainsäädännön kanssa. Ohjeiden tarkoituksena on korostaa yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumista kunnassa.

Nyt päivitettävään soveltamisohjeeseen on tehty täydennyksiä ja muutoksia lähes kaikkiin soveltamisohjeessa mainittuihin täydentävän toimeentulotuen erityismenoihin. Muutosten ja korjausten avulla täydentävän toimeentulotuen hakemusten käsittely helpottuu ja yhdenmukaistuu. Ehkäisevän toimeentulotuen osalta on tarkennettu pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja perheenyhdistämisten kodin perusvarustuksen avustusmääriä.

Kaikki sisältöön liittyvät muutokset näkyvät tekstissä punaisella.

Esityslistan liitteenä 3 toimeentulotuen soveltamisohjeet.

Sosiaali- ja terveystoimintajohtajan (KK) ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisena toimeentulotuen soveltamisohjeet, jotka tulevat voimaan 1.2.2019 alkaen.

Päätös: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirjan liitteenä 1 toimeentulotuen soveltamisohjeet.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje, kunnallisasiat

Tiedoksianto:

Sähköposti

Sosiaali- ja terveystoimen palvelupäälliköt:
työikäisten palvelut, lapsiperheiden
sosiaalipalvelut, vammaispalvelut, asiakas
ohjauspalvelut